

Πρόταση Διαθεματικού Σεναρίου Μαθήματος Ιστορίας

3^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΝΙΚΑΙΑΣ

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ ΒΛΑΜΗ

ΦΙΛΟΛΟΓΟΣ, Μ. SC., Μ. ED

Στόχος: να
παρουσιαστεί ένα
διδακτικό
παράδειγμα
ενσωμάτωσης
μιας επίσκεψης σε
μουσείο ή
αρχαιολογικό
χώρο στη σχολική
εκπαίδευση.

*Πιο συγκεκριμένα, προτείνεται ένα διαθεματικό
σχέδιο μαθήματος το οποίο εμπλέκει την Ιστορία,
την Γεωγραφία, την Τέχνη (αρχιτεκτονική,
μουσική, χορός), το Θέατρο, τη μυθολογία και την
πολιτική*

Το αρχαίο θέατρο του Διονύσου

<http://www.diazoma.gr/en/theaters/theatre-of-dionysos/>

http://odysseus.culture.gr/h/3/eh351.jsp?obj_id=2409

Ταυτότητα του σχεδίου

Μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία Γ'
Γυμνασίου (Ελένη του Ευριπίδη).

Σχολείο: 3ο Γυμνάσιο Νίκαιας

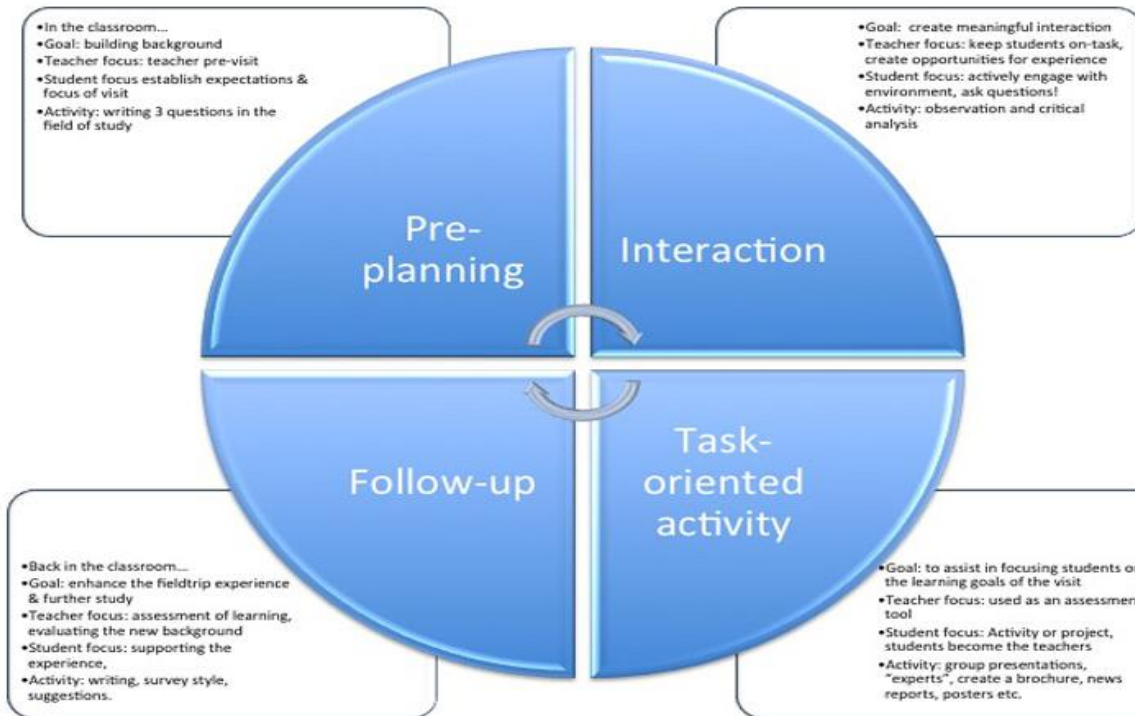
Τάξη: Γ' Γυμνασίου

Χρονική διάρκεια: 5 διδακτικές ώρες (2 ώρες
προετοιμασία στην τάξη- 1 ώρα φύλλα εργασίας
– 2 ώρες για την παρουσίαση)

Εμπλεκόμενες γνωστικές περιοχές: Ιστορία,
Γεωγραφία, Τέχνη (αρχιτεκτονική, μουσική,
χορός), Θέατρο, Μυθολογία και Πολιτική.

Η διαθεματική αυτή πρόταση μαθήματος

Βασίζεται στο θεωρητικό μοντέλο της J.Tuffy το οποίο περιλαμβάνει τέσσερα βασικά βήματα με βάση τα οποία ο εκπαιδευτικός μπορεί να εξασφαλίσει για τους μαθητές του μια ενδιαφέρουσα επίσκεψη-εμπειρία σε ένα μουσείο ή σε αρχαιολογικό χώρο, να ενισχύσει την επίτευξη των συνδεδεμένων στόχων του Προγράμματος Σπουδών και να εμπλέξει τους μαθητές στις δραστηριότητες με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

Θεωρητικό μοντέλο της J.Duffy

Προτεινόμενα βήματα

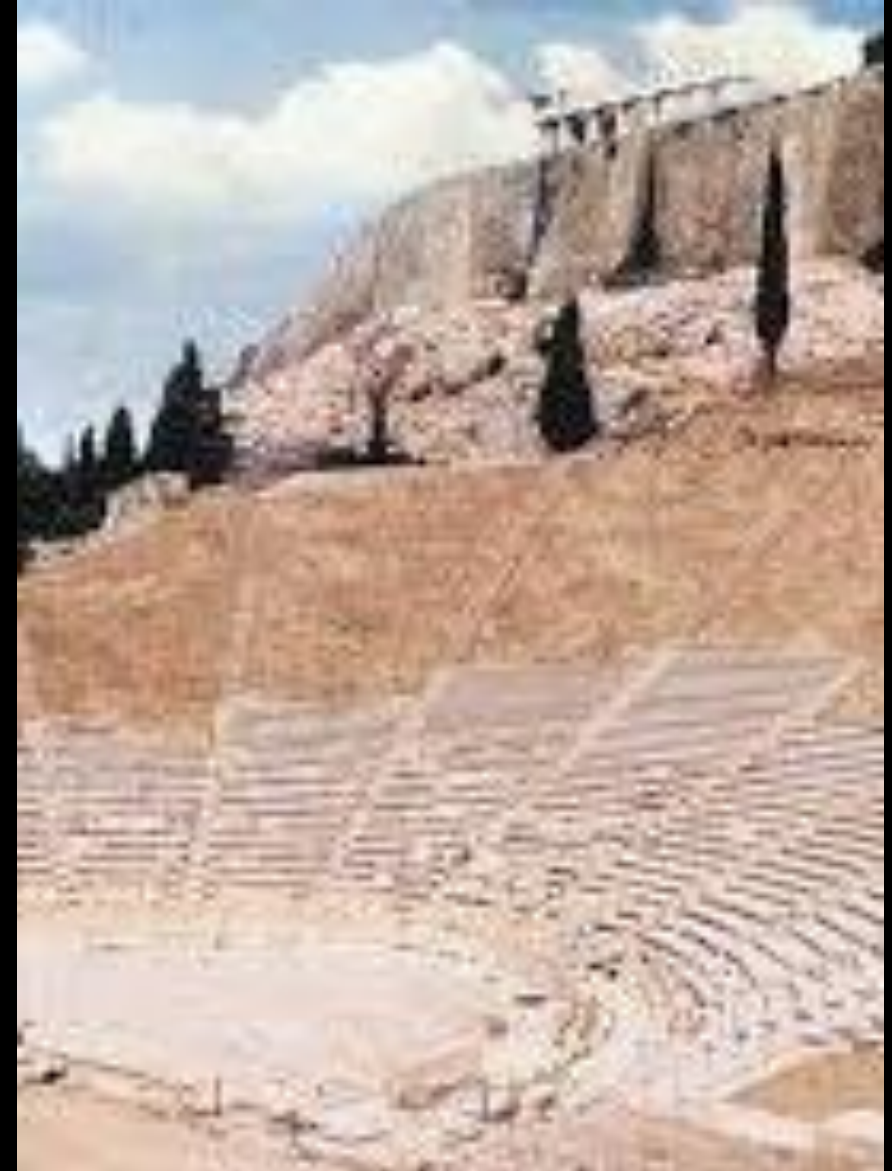
- Ο προσχεδιασμός της επίσκεψης στον αρχαιολογικό χώρο ή στο μουσείο
- Η αλληλεπίδραση των μαθητών με τα εκθέματα ή τον χώρο
- Οι μαθησιακές δραστηριότητες που βασίζονται σε συγκεκριμένες εργασίες
- Η τελική αξιολόγηση της επίσκεψης.

Έτσι, προτείνεται η οργάνωση από τον εκπαιδευτικό της επίσκεψης στο Αρχαίο Θέατρο του Διονύσου σε τρεις φάσεις : πριν την επίσκεψη, στη διάρκεια της επίσκεψης στον αρχαιολογικό χώρο και στην τάξη μετά την επίσκεψη.

Διδακτικοί Στόχοι Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεπαιθώσεις, πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές

- ▶ Να αντιληφθούν ότι το θέατρο είναι ένας πολυσύνθετος καλλιτεχνικός χώρος που συνδέεται άρρηκτα με τη γεωγραφική θέση στην οποία δημιουργήθηκε καθώς και με την κοινωνική και πολιτική ζωή της εποχής εκείνης.
- ▶ Να διερευνήσουν παλαιότερες και σύγχρονες θεατρικές εκδοχές του θεατρικού χώρου.
- ▶ Να καλλιεργήσουν την αγάπη τους για την Τέχνη μέσω της βιωματικής προσέγγισης του χώρου
- ▶ Να κατανοήσουν και να υιοθετήσουν το αντιπολεμικό μήνυμα του Ευριπίδη.
- ▶ Να αντιληφθούν τη διαχρονικότητα του είδους και του χώρου

Διδακτικοί στόχοι -
Γνώσεις για το διδακτικό
αντικείμενο

- ▶ Στόχος είναι οι μαθητές/μαθήτριες να μπορούν:
- ▶ Να βρουν και να αναγνωρίσουν τα μέρη του θεάτρου.
- ▶ Να προβληματιστούν σχετικά με τη θέση του θεάτρου και τις αλλαγές που υπέστη στο πέρασμα του χρόνου

Διδακτικοί στόχοι
Γνώσεις για τη γλώσσα

- ▶ Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:
- ▶ Να γνωρίσουν την ορολογία του θεάτρου
- ▶ Να ασκηθούν στον προφορικό λόγο και τη συζήτηση στο πλαίσιο της ομάδας.
- ▶ Να αποκωδικοποιήσουν και να παράξουν πολυτροπικά κείμενα με τη χρήση ΤΠΕ.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές / μαθήτριες:

- Να προσεγγίσουν βιωματικά το χώρο με κατευθυνόμενη αυτενέργεια.
- Να επισημάνουν τις διαφορές ανάμεσα σε παλιές και σύγχρονες μορφές του αρχαίου θεάτρου (κριτικός γραμματισμός).
- Να εξοικειωθούν με τη χρήση βίντεο και ήχων και την άντληση γνώσης από αυτά τα μέσα (οπτικός και ακουστικός γραμματισμός).
- Να εξασκηθούν στην αξιοποίηση του διαδικτύου και των εργαλείων του Web 2.0 προσεγγίζοντας κριτικά τις πληροφορίες και επιλέγοντας τις κατάλληλες για την εργασία τους.
- Να δημιουργήσουν νέους ψηφιακούς πόρους.
- Να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη μαθησιακή διαδικασία οικοδομώντας οι ίδιοι για λογαριασμό τους τη γνώση και τον τρόπο παρουσίασης της σε ομάδες καθώς και την προσπάθειά τους για την επίτευξη ενός κοινού σκοπού.
- Να αναπτύξουν συνεργατικότητα μέσα από την ένταξη τους στις ομάδες

Διδακτικές πρακτικές

- ▶ Να συνειδητοποιήσουν τους βασικούς χώρους ενός αρχαίου θεάτρου ώστε βαθμιαία να εξοικειωθούν με τη θεατρική παιδεία.
- ▶ Να συνδυάσουν και να συσχετίσουν τα μέρη του θεάτρου με τα κατά ποσόν και τα κατά ποιόν μέρη της τραγωδίας: πάροδοι-πάροδος, σκηνή-όψις κ.ά.
- ▶ Να προσεγγίζουν κριτικά το υλικό που συλλέγουν.
- ▶ Να εξοικειωθούν με την ομαδοσυνεργατική εργασία κατά την παραγωγή υλικού και την παρουσίασή του μέσα στην τάξη
- ▶ Τέλος, να γίνουν οι ίδιοι «δημιουργοί» παράγοντας το δικό τους καλλιτεχνικό έργο.

Διδακτική πορεία

Καθορισμός
διδακτικών στόχων

Ορισμός ομάδων

Έρευνα στο
διαδίκτυο για τη
συλλογή του
κατάλληλου υλικού.

Μελέτη των φύλλων
εργασίας

Επίσκεψη στο
αρχαίο θέατρο του
Διονύσου

Εργασία με βάση τα
φύλλα εργασίας

Επανελέγχος (follow
up) στην τάξη

Τα φύλλα εργασίας βασίστηκαν
στο υλικό του υπουργείου
πολιτισμού σχετικά με το αρχαίο
θέατρο του Διονύσου

<http://ancienttheater.culture.gr/en/psifiaki-bibliothiki/--5/--6/11-sxediazontas-ena-ekpaideutiko-programma-gia-to-arxaiio-theatro-3/file>

► <http://ancienttheater.culture.gr/el/psifiaki-bibliothiki/--17/42-theatro-dionusou-1/file>

Προετοιμασία

Στην τάξη

Στόχος: η δημιουργία γνωστικού υπόβαθρου

Εκπαιδευτικός: επίσκεψη στο χώρο πριν την επίσκεψη με τους μαθητές

Μαθητές: καλλιεργούν τις προσδοκίες τους για την επίσκεψη και εστιάζουν σ' αυτήν

Δραστηριότητα: ερωτήσεις για τον χώρο

Αλληλεπίδραση

Στόχος: δημιουργία
νοηματοδοτημένης
αλληλεπίδρασης

Εκπαιδευτικός:
δημιουργεί ευκαιρίες
για να βρίσκονται οι
μαθητές σε δράση

Μαθητές:
δραστηριοποιούνται
ενεργητικά
ερευνώντας και
κάνοντας ερωτήσεις

Δραστηριότητα:
παρατήρηση και
κριτική ανάλυση

Δραστηριότητες κι εργασίες

Στόχος: βοηθά τους μαθητές να εστιάσουν στους μαθησιακούς στόχους της επίσκεψης

Εκπαιδευτικός: χρησιμοποιεί τις δραστηριότητες και τις εργασίες ως ένα εργαλείο αξιολόγησης

Μαθητές: δραστηριότητες και εργασίες, οι μαθητές γίνονται δάσκαλοι

Δραστηριότητα: ομαδικές παρουσιάσεις, δημιουργία φυλλαδίου, αφίσας κτλ

Follow up

Στην τάξη

Στόχος: ενίσχυση της μουσειακής εμπειρίας ή της εμπειρίας στον αρχαιολογικό χώρο και η περαιτέρω μελέτη

Εκπαιδευτικός: αξιολόγηση της επίσκεψης

Μαθητές: ενίσχυση του αντίκτυπου της επίσκεψης

Δραστηριότητα: γράψιμο, έρευνα, προτάσεις

Γενικές προτάσεις για προετοιμασία

01

Ρεαλιστικοί στόχοι αναφορικά με τις επιλογές μας στο μουσείο ή στον αρχαιολογικό χώρο.

02

Σύνδεση των εκθεμάτων ή του αρχαιολογικού χώρου με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών

03

Ενεργοποίηση του ενδιαφέροντος των μαθητών

04

Γνωριμία με τα εκθέματα ή τον χώρο καθώς και το σχετικό λεξιλόγιο

05

Συζήτηση για την πρέπουσα συμπεριφορά των μαθητών στον χώρο. (σύναψη συμβολαίου)

Γενικές προτάσεις για προετοιμασία

- ▶ Οι μαθητές μπορούν να ερευνήσουν την επίσημη ιστοσελίδα του μουσείου ή του αρχαιολογικού χώρου ή άλλες σχετικές ιστοσελίδες
- ▶ Μπορούν να καταγράψουν τα πιο σημαντικά εκθέματα του μουσείου και να τα παρουσιάσουν στην τάξη
- ▶ Οι μαθητές μπορούν να έχουν μια ιδέα σχετικά με όσα μπορούν να πυροδοτήσουν την περιέργεια τους και να ενισχύσουν την εμπλοκή τους στις δραστηριότητες της επίσκεψης.

Γενικές προτάσεις για προετοιμασία

Οι μαθητές μπορούν να επιλέξουν τα εκθέματα που τους ενδιαφέρουν και να τα εντοπίσουν στο χάρτη του μουσείου ή του αρχαιολογικού χώρου

Μπορούν να δημιουργήσουν έναν μαθητικό οδηγό του μουσείου ή του χώρου συλλέγοντας πληροφορίες και φωτογραφίες για τα πιο σημαντικά εκθέματα.

Μπορούν να δημιουργήσουν έναν μουσειακό οδηγό σύμφωνα με τα δικά τους κριτήρια (χρονολογικά ή θεματικά π.χ η χρήση ενός αντικειμένου, το υλικό, η προέλευση κτλ)

Επίσης, μπορούν να γράψουν μικρά κείμενα των 20-25 λέξεων σχετικά με τα εκθέματα που τους ενδιαφέρουν.

Προτάσεις

- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=Se1ji-dwWUs>
- ▶ Κυνήγι θησαυρού στο μουσείο
- ▶ <https://www.youtube.com/watch?v=c30RmW8tu4E>

Οδηγίες για τα φύλλα εργασίας

- ▶ Ένα καλό φύλλο εργασίας ενθαρρύνει το μαθητή να παρατηρεί
- ▶ Οι πιθανές ερωτήσεις που ζητούν από τους μαθητές μόνο να μετρούν είναι λιγότερο χρήσιμες από τις ερωτήσεις που απαιτούν να βρουν οι μαθητές από τι είναι φτιαγμένο κάτι ή ποια είναι η χρήση του
- ▶ Αν οι μαθητές μπορούν να απαντήσουν χωρίς να παρατηρήσουν προσεκτικά τότε το φύλλο εργασίας δεν θα πρέπει να θεωρείται αποτελεσματικό.
- ▶ http://byzantinemuseum.gr/el/educational_programme_dept/resources/

Τα αρχαία ελληνικά - Η εκπαίδευση (από την βυζαντινή εποχή)

Παράδειγμα της βυζαντινής εκπαίδευσης του Μωυσίου Μωυσιάδη

Το πρόγραμμα των εργασιών

Ονοματεπώνυμο: _____

Τίτλος: _____

Τι είναι το πρόγραμμα των εργασιών;

Τι είναι ο Μωυσίου Μωυσιάδης;

Τι είναι ο Μωυσίου Μωυσιάδης;

Τι είναι ο Μωυσίου Μωυσιάδης;

Τι είναι ο Μωυσίου Μωυσιάδης;

Δραστηριότητες επανελέγχου (follow up)

Δημιουργία παρουσιάσεων
χρησιμοποιώντας το υλικό του
μουσείου ή του αρχαιολογικού
χώρου

Παρουσίαση του υλικού των
μαθητών (απαντήσεις στα
φύλλα εργασιών,
φωτογραφίες, μουσειακός
οδηγός) σε άλλους μαθητές ή
στους γονείς

Παρουσίαση των
δραστηριοτήτων τους στην
ιστοσελίδα ή στην εφημερίδα
του σχολείου

Δραστηριότητες επανελέγχου (follow up)

Παρουσίαση μιας έκθεσης φωτογραφίας με φωτογραφίες των μαθητών από τον χώρο της επίσκεψης.

Διοργάνωση μιας συζήτησης στην τάξη ή στο τέλος του σχολικού έτους με προτάσεις των μαθητών για δραστηριότητες που δεν έγιναν ενώ θα μπορούσαν να γίνουν

Διοργάνωση ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής εκπομπής ή/και ενός τηλεοπτικού παιχνιδιού με ερωτήσεις και απαντήσεις σχετικά με την επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο ή στο μουσείο.

Δραστηριότητες επανελέγχου (Follow up)

- ▶ Συγγραφή κειμένων σχετικών με την αποκλίνουσα σκέψη (ποιήματα, διάλογοι, θεατρικά κείμενα) π.χ τα αγάλματα του μουσείου ζωντανεύουν και περιπλανιούνται στην πόλη. Που θα πάνε, ποιον θα συναντήσουν, τι θα κάνουν;
- ▶ Δημιουργία αφίσας για μια έκθεση του μουσείου

Δραστηριότητες επανελέγχου
(Follow up)

Εικονογράφηση με
φωτογραφίες ή ζωγραφιές
της ιστορίας ενός εκθέματος
με τίτλο π.χ οι περιπέτειες ενός
αγάλματος μέχρι την εποχή
μας

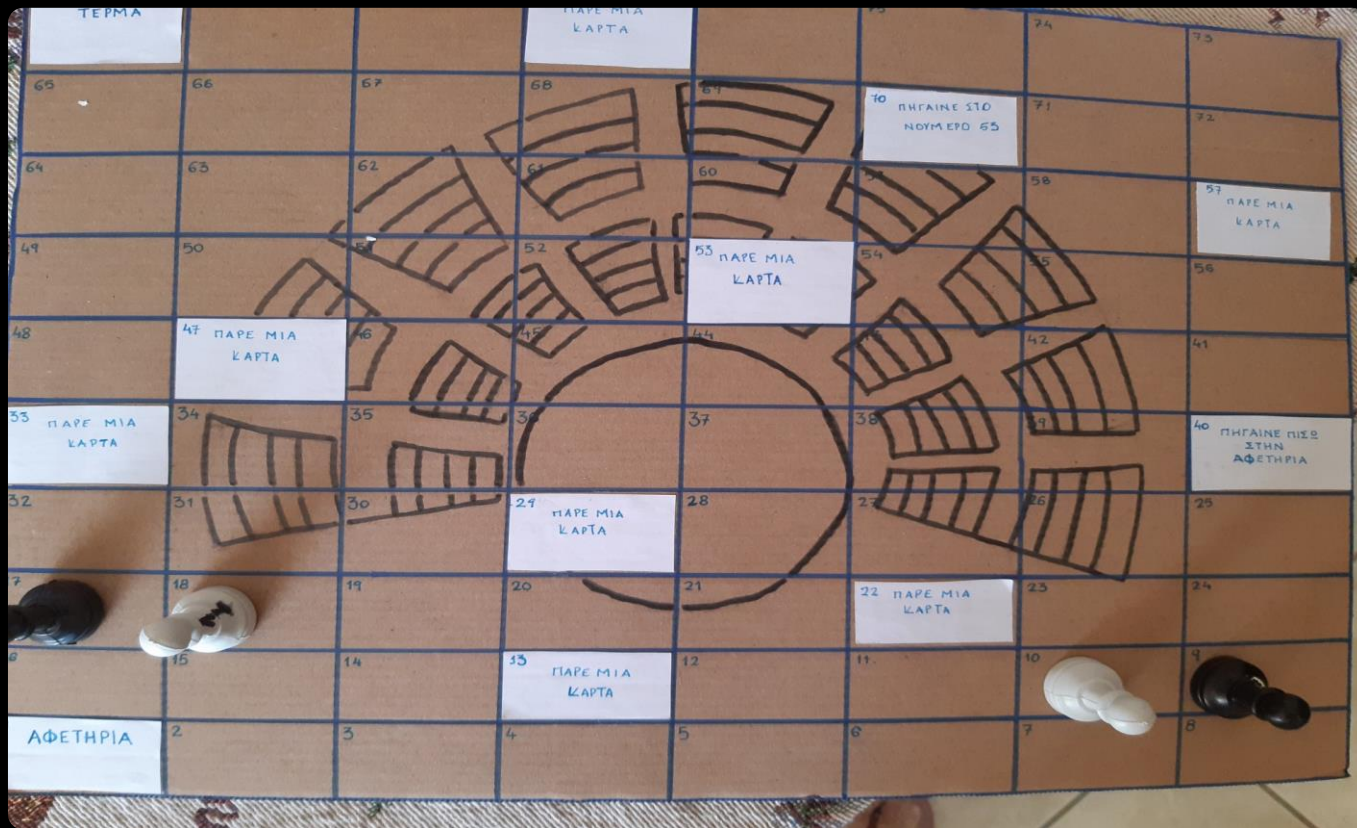
Κατασκευή ενός επιτραπέζιου
παιχνιδιού, ενός παιχνιδιού
μνήμης ή ενός παζλ

Κατασκευή υλικού για τη
μουσειοσκευή του μουσείου

Δημιουργία φόρμας
αξιολόγησης των μαθητών
ως επισκέπτες (αν ήταν καλά
προετοιμασμένοι, αν ήταν
προσεκτικοί, μεθοδικοί κτλ)

Επιτραπέζιο
παιχνίδι

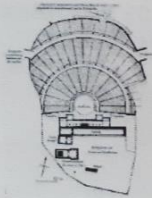
Επιτραπέζιο παιχνίδι

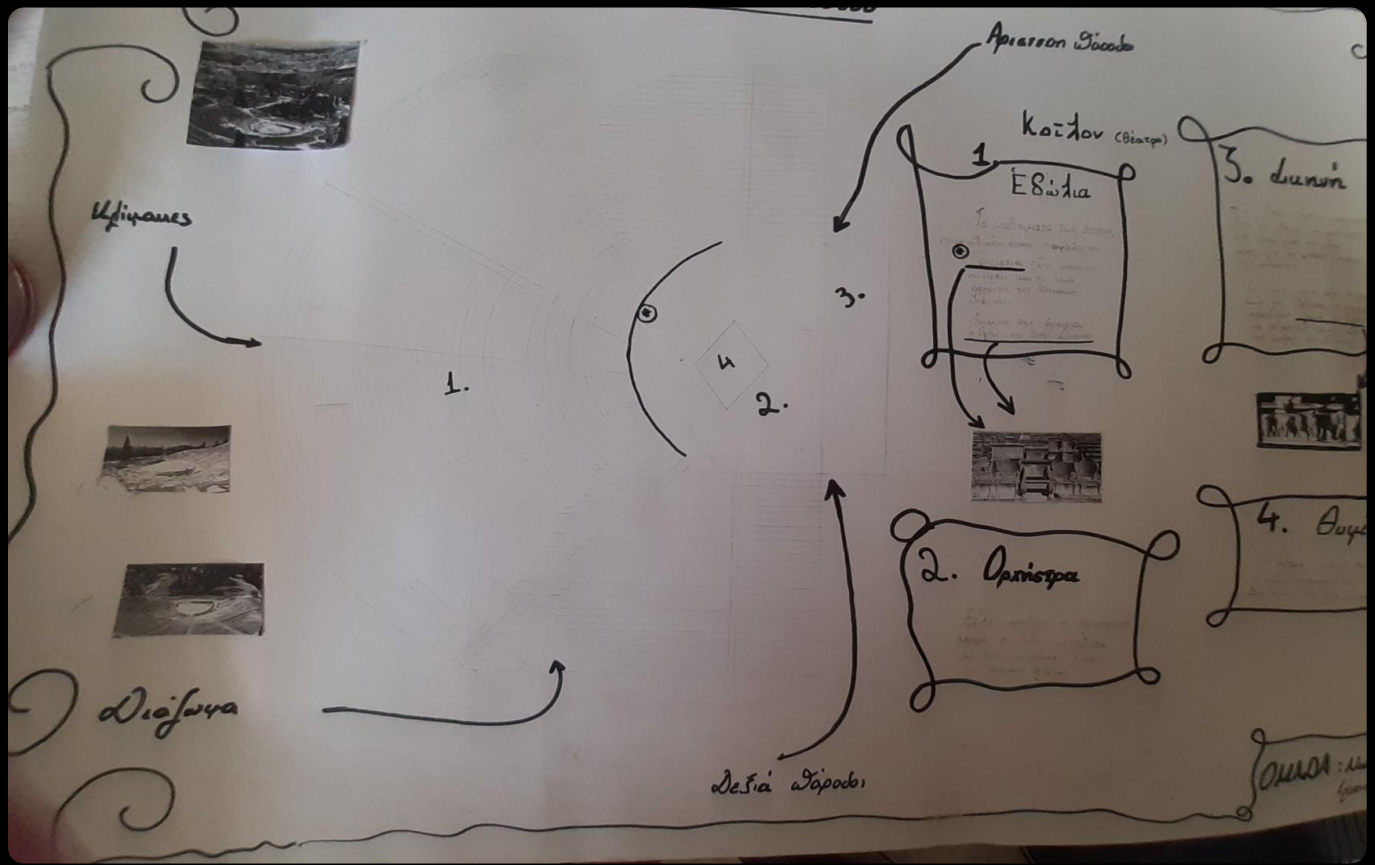
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ ΤΟΥ ΔΙΟΝΥΣΟΥ

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΝΤΩΝΗ ΠΕΤΡΟΥΤΣΑ, ΣΑΒΒΑ ΡΑΦΑΗΛ ΠΑΣΚΑΛΗ ΚΑΙ ΘΕΜΗ
ΛΙΤΟ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΥ ΕΠΙΛΕΞΑΤΕ ΤΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

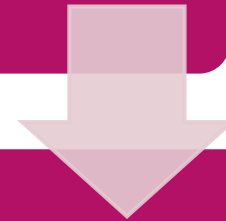
Τουριστικός
Οδηγός

Χάρτης ΤΟΥ Θεάτρου

Μαθαίνω διασκεδάζοντας

<https://kahoot.com/explore/collections/history-by-kahoot/>

<https://play.google.com/store/apps/details?id=pl.idreams.potteryite&hl=el>

Μαθαίνω διασκεδάζοντας

- ▶ <https://www.sciencemuseum.org.uk/games-and-apps>
- ▶ https://play.google.com/store/apps/details?id=air.com.nhm.london.vusiem&hl=en_AU
- ▶ <https://brightside.me/inspiration-tips-and-tricks/8-fantastic-museum-apps-that-will-broaden-your-art-horizons-148455>

Σας ευχαριστώ πολύ
για το χρόνο σας.

ΘΕΡΜΕΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
IDEC ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.